

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

И

ВЕЋУ ЗА ДРУШТВЕНО-ХУМАНИСТИЧКЕ НАУКЕ
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

На седници Већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу одржаној 20.11.2024. године (број одлуке: IV-02-813/11) одређени смо за чланове Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације под насловом: „Утицај организационог дизајна на перформансе предузећа наменске индустрије”, кандидата Ане Тодоровић Спасенић, студента докторских академских студија Економског факултета Универзитета у Крагујевцу, за коју је именован ментор проф др. Јелена Ерић Нилсен (Nielsen), редовни професор Економског факултета Универзитета у Крагујевцу.

На основу података којима располажемо достављамо следећи:

ИЗВЕШТАЈ

О ОЦЕНИ УРАЂЕНЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

1. Подаци о докторској дисертацији
1.1. Наслов докторске дисертације: Утицај организационог дизајна на перформансе предузећа наменске индустрије
1.2. Опис докторске дисертације (навести кратак садржај са назнаком броја страница, поглавља, слика, шема, графикона, једначина и референци) (до 500 карактера): Докторска дисертација „Утицај организационог дизајна на перформансе предузећа наменске индустрије“ написана је на 254 стране, обухвата 803 библиографске јединице, 29 слика и 29 табела. Структурирана је уз Увод и Закључак у четири дела: „Организациони дизајн као фактор конкурентности предузећа“ (4 главе); „Кључни показатељи перформанси предузећа“ (3 главе); „Међузависност организационог дизајна и перформанси предузећа“ (3 главе) и „Емпиријска анализа утицаја организационог дизајна предузећа наменске индустрије на квалитативне показатеље пословних перформанси“ (2 главе).
1.3. Опис предмета истраживања (до 500 карактера): Предмет истраживања је утицај димензија организационог дизајна (структурних и контекстуалних) на квалитативне показатеље перформанси предузећа (квалитет, флексибилност, трошкова ефикасност, испорука и иновације), и улоге коју интерне комуникације и организациона интеграција има у том процесу. Истраживање је засновано на узорку предузећа из наменске индустрије.

1.4.Анализа испуњености полазних хипотеза:

Ослањајући се на релевантну литературу кандидаткиња је формулисала четири полазне истраживачке хипотезе које су тестиране применом квантитативне методологије (корелационе и регресионе статистичке анализе). Закључци о хипотезама, узимајући у обзир комплексност полазног истраживачког модела, донети су по следећим критеријумима:

- *Хипотеза је прихваћена* – ако је доказан статистички значајан однос између свих подваријабли од којих се састоје кључне истраживачке варијабле у хипотези.
- *Хипотеза је делимично прихваћена* – ако је доказан статистички значајан однос између минимум половине подваријабли од којих се састоје кључне истраживачке варијабле. Овај статус се додељује и за ситуације када није доказан статистички значајан директан однос међу подваријаблима две варијабле, већ резултати статистичких анализа указују на постојање индиректног односа, базираног на статистички значајној и јакој корелацији две подваријабле (у оквиру једне варијабле) од којих једна има статистички значајан утицај на подваријаблу друге варијабле (друга нема).
- *Хипотеза је одбачена* – не постоји идентификован статистички значајан (ни индиректан) однос за више од половине подваријабли од којих се састоје кључне истраживачке варијабле у датој хипотези.

Хипотеза 1 (X1): Постоји статистички значајан утицај контекстуалних (стратегија и циљеви, величина предузећа и технологија производње, окружење и организациона култура) на структурне димензије организационог дизајна предузећа (параметре организационе структуре, професионализам и рацио персонала).

Прва истраживачка хипотеза је делимично прихваћена. Регресионом статистичком анализом доказан је статистички значајан утицај већине контекстуалних димензија организационог дизајна на већину структурних димензија (изузев специјализације и централизације као параметара организационе структуре). Корелациона статистичка анализа је истакла директан однос између свих подваријабли две кључне варијабле, изузев утицаја подваријабле „окружење“ на подваријабле структурних димензија (постоји слаба веза на релацији окружење – координација и контрола и окружење – формализација). Међутим, „окружење“ детерминише све друге контекстуалне димензије организационог дизајна, због чега је, преко других контекстуалних димензија организационог дизајна, могуће идентификовати постојање индиректне везе ове подваријабле са организационом структуром, професионализмом и рациом персонала (нарочито рациом стручног кадра). Организациона култура је, према резултатима регресионе анализе, контекстуална димензија организационог дизајна са највећим утицајем на структурне димензије. Систем вредности који је усмерен ка техничко-технолошком развоју, фер награђивању запослених и стимулација њиховог тимског рада директно 1) олакшава координацију и контролу рада запослених, 2) генерише поштовање и успешну имплементацију захтева QMS-а и ISO 9001 од стране запослених (на којима се базира формализација), 3) опредељује оријентисаност предузећа ка усавршавању запослених (обуке и формално образовање) у циљу генерисања њихове сатисфакције и 4) утиче, преко утицаја на професионализам, на повећање удела стручног кадра у укупној структури запослених.

Хипотеза 2 (X2): Постоји статистички значајан утицај контекстуалних димензија организационог дизајна (стратегије и циљева, окружења, величине и технологије предузећа и организационе културе) на квалитативне показатеље пословних перформанси (квалитет, флексибилност, трошковну ефикасност, испоруку и иновације).

Спроведене статистичке анализе послужиле су као основ за делимичну потврду друге истраживачке хипотезе. Корелациона статистичка анализа доказала је постојање статистички значајне везе већине контекстуалних димензија организационог дизајна са већином квалитативних показатеља пословних перформанси. Индиректна веза је доказана на релацији следећих подваријабли: стратегија и циљеви – квалитет, величина и технологија предузећа – трошкова ефикасност и организациона култура – квалитет. Окружење, као контекстуална димензија организационог дизајна, статистички значајно не корелира/не утиче ни на један од

квалитативних показатеља, али је идентификован јак утицај окружења на друге контекстуалне димензије, што имплицира да постоји индиректна веза ове подваријабле са варијаблом квалитативни показатељи пословних перформанси. Организациона култура, према резултатима регресионе анализе, је контекстуална димензија организационог дизајна са највећим утицајем на квалитативне показатеље пословних перформанси. Резултати корелационе анализе довели су до истог закључка преко истицања статистички значајне и јаке везе између организационе културе и сваког од квалитативних показатеља пословних перформанси предузећа наменске индустрије. Систем вредности у предузећима наменске индустрије детерминише оријентисаност ка развоју и запосленима, што се директно одражава на сатисфакцију послом и мотивисаност запослених да допринесу реализацији циљних перформанси сваког од процеса, чиме се директно утиче на унапређење сваког од квалитативних показатеља пословних перформанси.

Хипотеза 3 (Х3): Структурне димензије организационог дизајна (параметри организационе структуре, професионализам и рацио персонала) имају статистички значајан утицај на квалитативне показатеље пословних перформанси (квалитет, флексибилност, трошковну ефикасност, испоруку и иновације).

Трећа истраживачка хипотеза је делимично потврђена. Специјализација и централизација, као параметри организационе структуре, су једине подваријабле у оквиру варијабле структурне димензије организационог дизајна које немају утицаја ни на један од квалитативних показатеља пословних перформанси (резултати корелационе и регресионе статистичке анализе). Остали параметри организационе структуре, професионализам и рацио персонала имају статистички значајан директан утицај на већину квалитативних показатеља пословних перформанси (корелациона анализа искристалисала постојање јаких веза). Идентификован је и индиректан однос на релацији професионализам – рацио персонала – трошковна ефикасност. Формализација се, резултатима регресионе статистичке анализе, искристалисала као карактеристика организационе структуре са највећим утицајем на све квалитативне показатеље пословних перформанси. Доказан је значај поштовања процедура, усклађених са захтевима QMS-а и ISO 9001 стандарда, за генерисање нивоа пословне изврности који се заснива на континуираном раду на унапређењу сваког од квалитативних показатеља пословних перформанси предузећа наменске индустрије.

Хипотеза 4 (Х4): Интерна комуникација и организациона интеграција су статистички значајне детерминанте у односу између димензија организационог дизајна и квалитативних показатеља пословних перформанси (квалитет, флексибилност, трошковну ефикасност, испоруку и иновације).

Делимично је потврђена и четврта истраживачка хипотеза. Доказано је да све контекстуалне димензије организационог дизајна, изузев окружења, имају статистички значајан однос са интерном комуникацијом. Веза подваријабле „окружење“ са другим подваријаблама варијабле „контекстуалне димензије организационог дизајна“ сигнализира постојање индиректних односа са интерном комуникацијом (резултати корелационе статистичке анализе). Већина структурних димензија организационог дизајна такође статистички значајно детерминише интерну комуникацију (изузев специјализације и централизације као параметара организационе структуре). Интерна комуникација статистички значајно детерминише све димензије организационе интеграције, што се одражава на статистички значајан утицај организационе интеграције на скоро све квалитативне показатеље пословних перформанси. Није идентификован директан утицај на релацији димензије организационе интеграције – квалитет као показатељ пословних перформанси, али корелација подваријабле „квалитет“ са другим подваријаблама у оквиру варијабле „перформансе“ сигнализира да постоји индиректан однос на овој релацији. Регресиона статистичка анализа довела је до закључка да организациона интеграција има делимично медијаторску улогу у односу организациони дизајн – квалитативни показатељи перформанси (укључивањем медијаторске варијабле независна варијабла задржала статистичку значајност). Такође је изведен закључак да организациона интеграција има потпуну медијаторску улогу у односу квалитета интерне комуникације и квалитативних показатеља пословних

перформанси јер је укључивањем медијаторске варијабле у овај модел интерна комуникација изгубила статистички значајан утицај.

1.5. Анализа примењених метода истраживања:

Ова докторска дисертација примењује квалитативне и квантитативне методе истраживања, што је основни приступ који омогућава свеобухватно разматрање утицаја организационог дизајна на пословне перформансе у наменској индустрији. Саставни делови методологије обухватају теоријске анализе и практично истраживање, спроведено са циљем да се разјасне односи између организационог дизајна и пословне изврсноности мерене квалитативним перформансама. Методе које су примењене у овом истраживању пружају дубинско разумевање како организациона структура, контекстуални фактори и интерна комуникација утичу на квалитет пословних перформанси.

1. Квалитативне методе

Квалитативни приступ био је основа за развој истраживачког модела и дефинисање истраживачких варијабли. У овом делу истраживања, примењене су следеће методе:

- **Анализа и синтеза:** Ове методе су коришћене за дефинисање полазног истраживачког модела заснованог на Дафтовом моделу организационог дизајна. Поред тога, анализирани су структуралне и контекстуалне димензије организационог дизајна, као и квалитативни показатељи пословних перформанси који су темељни за разумевање и интерпретацију истраживачких налаза.
- **Компаративна метода:** Ова метода је примењена како би се упоредили различити аспекти организационог дизајна и пословних перформанси између различитих предузећа.
- **Индуктивни и дедуктивни приступи:** Ове методе су коришћене за развој и тестирање хипотеза о односима између различитих димензија организационог дизајна и перформанси. Индуктивни приступ је омогућио да се, на основу конкретних примера из праксе, идентификују важни фактори који утичу на пословну изврсност, док је дедуктивни приступ примењен како би се тестирале претпоставке које су се развијале из теоријских разматрања.

2. Квантитативне методе

Квантитативни део истраживања изграђен је на чврстим основама које су постављене квалитативним анализама и теоријским приступима. Кључни кораци у спровођењу квантитативне анализе били су:

- **Прикупљање података:** Подаци су прикупљени путем анкета које су спроведене међу представницима топ менаџмента и оперативних менаџера из предузећа наменске индустрије у Републици Србији и иностранству. Ова анкета је обухватила све релевантне аспекте организационог дизајна, интерне комуникације и пословних перформанси.
- **Дескриптивна статистика:** На основу прикупљених података, извршена је анализа коришћењем дескриптивне статистике, која је омогућила анализу хомогености узорка и поређење пословне праксе у домаћим и страним предузећима наменске индустрије. Ова анализа се фокусира на разлике у параметрима организационе структуре, као и на аспектима као што су професионализам особља, квалитет интерне комуникације и успешност организационе интеграције.
- **Корелациона анализа:** Како би се установиле везе између различитих димензија организационог дизајна и показатеља пословних перформанси, спроведена је корелациона анализа. Анализирани су везе између структурних и контекстуалних димензија организационог дизајна, као и између свих димензија организационог дизајна и квалитативних показатеља пословних перформанси (флексибилност, квалитет, трошкова ефикасност, испорука и иновације). Ова анализа је омогућила идентификацију статистички значајних и јаких веза међу варијаблама.
- **Регресиона анализа:** Након корелационе анализе, спроведена је регресиона анализа како би се утврдило који од елемената организационог дизајна највише утичу на пословну изврсност. Овом анализом су идентификовани кључни фактори који одређују успех у постизању високог нивоа пословних перформанси, као што су квалитет интерне комуникације и интеграција са добављачима и купцима.

3. Интеграција теорије и праксе

Један од главних циљева овог истраживања био је интегрисање теоријских оквира са практичним искуствима. Релевантна теорија је надограђена са практичним подацима добијеним из анализе пословно извршних производних предузећа, која су добитници EFQM и FQCE награда. Ова интеграција омогућила је дубље разумевање специфичности свих истраживачких варијабли и помогла у објашњењу односа између организационог дизајна и пословних перформанси.

Посебан акценат је стављен на специфичности организационог дизајна у наменској индустрији, како у Републици Србији тако и на међународном нивоу. Поред теоријских разматрања, ова дисертација се ослања на анализу успешних примера из праксе, што је омогућило валидирање раније теоријских претпоставки и стварање нових увида који су од значаја за развој теорије у области организационог дизајна.

Методе које су примењене у овој докторској дисертацији су у потпуности у складу са актуелним стандардима у области пословне економије. Квалитативни и квантитативни приступи су коришћени у комбинацији како би се што боље истражила и анализирала веза између организационог дизајна и пословних перформанси. На основу резултата овог истраживања, може се закључити да је примењена методологија адекватна за одговор на истраживачке хипотезе и да је у складу са савременим истраживачким трендовима у области организационог дизајна и пословне извршности.

1.6. Анализа испуњености циља истраживања:

Основни циљ истраживања докторске дисертације кандидаткиње Ане Тодоровић Спасенић био је анализа интензитета међузависности на релацији организациони дизајн – квалитативни показатељи пословних перформанси предузећа, са фокусом на идентификацију најутицајнијих контекстуалних и структурних димензија организационог дизајна. Контекстуалне и структурне димензије су анализирани са аспекта њиховог утицаја на појединачне квалитативне показатеље пословних перформанси, уз додатну анализу интерне комуникације и организационе интеграције као значајних детерминанти у односу између ових варијабли. Тестирањем истраживачких хипотеза основни циљ је испуњен. Резултати истраживања показали су да је организациони дизајн важна детерминанта унапређења квалитативних показатеља пословних перформанси, а самим тим и успеха у достизању нивоа пословне извршности предузећа (квалитативни показатељи пословних перформанси произлазе из одредница пословне извршности).

Из основног циља изведени су појединачни циљеви истраживања:

Подциљ 1: Анализа улоге и значаја усклађености контекстуалних и структурних димензија организационог дизајна у унапређењу сваког од квалитативних показатеља пословних перформанси, као што су квалитет, флексибилност, трошкова ефикасност, испорука и иновације. Овај подциљ је у потпуности испуњен. Утврђено је да међузависност структурних и контекстуалних димензија организационог дизајна има значајан утицај на унапређење свих квалитативних показатеља пословних перформанси. Такође, идентификовани су начини на које један показатељ може утицати на друге. Испитивањем је откривено да специјализација и централизација као параметри организационе структуре, који су карактеристични за предузећа из области наменских индустрија, не утичу на ниво квалитативних показатеља пословних перформанси, али могу бити важни за контролу и управљање унутрашњим процесима, што може утицати на постизање пословне извршности.

Подциљ 2: Анализа утицаја контекстуалних и структурних димензија организационог дизајна на ефикасност и ефективност интерне комуникације, што има директан утицај на мотивацију запослених, њихово задовољство послом и повећање доприноса интерној интеграцији, тимском раду, као и унапређење односа са добављачима и купцима. Овај подциљ је такође успешно испуњен. Утврђено је да контекстуалне и структурне димензије организационог дизајна имају статистички значајан утицај на квалитет интерне комуникације. Ова комуникација, посебно двосмерна и отворена комуникација између менаџмента и запослених, доказано стимулише мотивацију запослених, што додатно утиче на њихов допринос тимској интеграцији и

побољшању односа са добављачима и купцима, што је кључно за достизање пословне изврности.

Подциљ 3: Анализа међузависности на релацији димензије организационе интеграције и квалитативних показатеља пословних перформанси, са фокусом на степен у којем интерна интеграција свих организационих делова, као и партнерски односи са добављачима и купцима, детерминишу квалитет, флексибилност, трошковну ефикасност, иновације и правовременост испоруке квалитетног производа. Испуњење подциља 2 поставило је чврсту основу за успешну реализацију подциља 3. Испитивањем је утврђено да је значај процесног менаџмента, менаџмента односа са добављачима, менаџмента односа са купцима и менаџмента ланца снабдевања кључан за дугорочни успех предузећа, јер све ове компоненте утичу на организациону интеграцију и стварају предуслове за унапређење квалитативних показатеља пословних перформанси.

Након разматрања представљених анализа и резултата, Комисија истиче да су почетне истраживачке хипотезе докторске дисертације кандидаткиње Ане Тодоровић Спасенић биле постављене на исправан начин, те да су сви циљеви истраживања у потпуности испуњени.

1.7. Анализа добијених резултата истраживања и списак објављених научних радова кандидата из докторске дисертације (аутори, наслов рада, назив часописа, волумен, година објављивања, странице од-до, DOI број¹, категорија):

Комисија истиче да је истраживање изложено у докторској дисертацији кандидаткиње Ане Тодоровић Спасенић, под насловом „Утицај организационог дизајна на перформансе предузећа наменске индустрије“, пружило значајан допринос теоријском и практичном разумевању утицаја различитих димензија организационог дизајна на квалитативне показатеље пословних перформанси, који су одреднице пословне изврности и дугорочне одрживости пословног успеха. Изложени резултати истраживања не само да доприносе развоју теоријске области, већ и пружају конкретне импликације за практичну примену у домену пословне економије.

Као кључне резултате истраживања који имају теоријски и практичан значај, Комисија издваја следеће:

- **Квалитативни показатељи пословних перформанси као детерминанте пословне изврности** – 1) анализу савремених изазова у организовању предузећа која тежи унапређењу квалитативних показатеља пословних перформанси као основе за достизање високог нивоа пословне изврности, 2) идентификацију утицаја сваког од квалитативних показатеља на генерисање пословно изврсног пословања кроз паралелну анализу релевантне теорије и праксе пословно изврних производних предузећа.
- **Организациони дизајн као детерминанта пословно изврсног пословања производних предузећа** – 1) утврђивање значаја усклађености структурних и контекстуалних димензија организационог дизајна као предуслова за дугорочно одржив пословни успех, 2) испитивање утицаја структурних димензија организационог дизајна на унапређење квалитативних показатеља пословних перформанси (квалитет, флексибилност, трошкова ефикасност, испорука и иновације), 3) анализа ефеката контекстуалних димензија на сваки од квалитативних показатеља пословних перформанси.
- **Димензије организационог дизајна као основ за успостављање квалитетне двосмерне интерне комуникације**, што се преко задовољства послом и мотивације запослених позитивно одражава на организациону интеграцију – 1) успостављање ефикасног менаџмента процесима (интерна интеграција), 2) успешан менаџмент односа са добављачима (интеграција са добављачима) и 3) успешан менаџмент односа са купцима (интеграција са купцима).

¹ Уколико публикација нема DOI број уписати ISSN и ISBN

• **Медијаторска улога међузависности на релацији интерна комуникација – организациона интеграција** у анализи утицаја димензија организационог дизајна на унапређење квалитативних показатеља пословних перформанси – идентификација димензија организационог дизајна које статистички детерминишу најважније позитивне ефекте у успостављању квалитетне двосмерне интерне комуникације и високог нивоа организационе интеграције, као основа за достицање нивоа пословно изврсног пословања.

• **Наменска индустрија као мотор светске привреде** – анализа организационих специфичности наменске индустрије и изазова са којима се овај сектор привреде суочава у контексту позитивног утицаја организационог дизајна на достицање високог нивоа пословне изврсноности, посебно у условима високог ризика и неизвесности који произлазе из последица пандемије и актуелних геополитичких прилика.

Ови резултати истраживања пружају детаљан увид у комплексност утицаја организационог дизајна на пословне перформансе, наглашавајући важност контекстуалних и структурних димензија у процесу постизања пословне изврсноности у производним предузећима.

Комисија истиче да је истраживање у докторској дисертацији кандидаткиње Ане Тодоровић Спасенић под насловом „Утицај организационог дизајна на перформансе предузећа наменске индустрије“ пружило значајан допринос свеобухватно, сагледавању утицаја димензија организационог дизајна на квалитативне показатеље пословних перформанси као одредница пословно изврсног пословања и дугорочно одрживог пословног успеха. Презентирани резултати су у функцији даљег развоја истраживане проблемске области, чиме доприносе проширивању теоријских и практичних сазнања из области пословне економије.

Радови кандидаткиње Ане Тодоровић Спасенић, повезани са докторском дисертацијом, су публиковани у националним часописима међународног значаја (M24):

1. Erić Nielsen, J., Todorović Spasenić, A., Stevanović, A. (2024). Dizajniranje organizacione strukture kao pretpostavka ostvarenja poslovne izvrsnosti u proizvodnim preduzećima. *Ekonomski horizonti*, 26 (1), 41-61. doi:10.5937/ekonhor2401041E
2. Todorović Spasenić, A., Erić Nielsen, J., Stojanović Aleksić, V. (2023). Organizational culture as a factor in the successful implementation of the TQM concept. *Ekonomika preduzeća*, 5-6, pp. 286-301. doi: 10.5937/EKOPRE2306286T
3. Aćimović, S., Mijušković, V., Marković, D., Todorović Spasenić, A. (2022). The relationship between logistics and organizational performance in supply chain context. *Serbian Journal of Management*, Vol. 17, No.2, str. 333-349. doi: 10.5937/sjm17-37401
4. Aćimović, S., Mijušković, V., Todorović Spasenić, A. (2021). The influence of organizational culture on supply chain integration. *Serbian Journal of Management*, Vol. 16, No.1, str. 161-180. doi: 10.5937/sjm16-30007
5. Mijušković, V., Todorović Spasenić, A. (2020). Organizational structure as a predictor of the supply chain management efficiency. *Ekonomika preduzeća*, No. 5-6, UDC 65, YU ISSN 0353-443 X, str. 305-319.

Са темом докторске дисертације делимично је повезан и рад који је објављен у научном часопису од националног значаја (M51):

1. Erić Nielsen, J., Stojanović Aleksić, V., Todorović Spasenić, A. (2022). Just-In-Time Strategy Implementation Challenges and The Organizational Structure Dimensions. *Economic Analysis: Applied Research in Emerging Markets*, Vol. 55, No. 1, str. 30-47.[doi: 10.28934/ea.22.55.1]

1.8. Оцена да је урађена докторска дисертација резултат оригиналног научног рада кандидата у одговарајућој научној области и анализа извештаја о провери докторске дисертације на плагијаризам (до 1000 карактера):

Докторска дисертација под насловом „Утицај организационог дизајна на перформансе предузећа наменске индустрије“ представља резултат самосталног и оригиналног научно-истраживачког рада кандидаткиње Ане Тодоровић Спасенић. Комисија оцењује да су предмет и циљеви истраживања јасно дефинисани, док су истраживачке хипотезе научно утемељене и тестиране применом адекватне методологије. На основу примене ове методологије, добијени резултати су адекватно интерпретирани и изведени су логички утемељени закључци.

У циљу анализе постављеног истраживачког проблема и формулисања објективних, теоријски и емпиријски заснованих закључака, кандидаткиња је користила релевантну и обимну домаћу и страну научну литературу. Избор литературе је адекватан дефинисаном предмету истраживања и циљевима, омогућавајући истовремено систематичну анализу и критичко вредновање теоријских претпоставки као и емпиријских резултата. Кандидаткиња је користила јасан и прецизан стил изражавања уз примену стручне терминологије, што указује на дубоко разумевање проучаване теме.

Спроведено емпиријско истраживање, засновано на релевантном узорку и изворима података, резултат је самосталног рада кандидаткиње, која је кроз примену одговарајуће методологије извела логички утемељене и јасне закључке.

Извештај о провери докторске дисертације на плагијаризам, који је добијен применом софтвера за детекцију плагијаризма, чију лиценцу поседује Универзитет у Крагујевцу, као и Оцена ментора о овом извештају, потврђују да не постоје делови дисертације који указују на плагијаризам у складу са важећим Правилником о поступку провере на плагијаризам на Универзитету у Крагујевцу. Сходно томе, може се закључити да је докторска дисертација оригинална.

1.9. Значај и допринос докторске дисертације са становишта актуелног стања у одређеној научној области:

Комисија сматра да резултати истраживања докторске дисертације под насловом „Утицај организационог дизајна на перформансе предузећа наменске индустрије“ кандидаткиње Ане Тодоровић Спасенић представљају значајан теоријски и практични допринос области организационог дизајна и унапређења перформанси предузећа. Посебан значај истраживања огледа се у томе што се бави темом која је недовољно истражена у нашој академској заједници, и резултати значајно доприносе развоју теорије и праксе у области пословне економије.

У теоријском смислу, резултати дисертације проширују и допуњавају постојећа знања о организационом дизајну, менаџменту процеса, менаџменту односа са добављачима и купцима, као и менаџменту ланца снабдевања и пословној изврсности. Ово истраживање освежава и употпуњује теоријске концепте анализом значајних проблема са којима се менаџери суочавају у организацији пословних активности и показује како усаглашеност структурних и контекстуалних димензија организационог дизајна утиче на перформансе предузећа. Показано је да је организациона структура, која је усклађена са циљевима, стратегијом, организационом културом и окружењем, кључна за ефикасност пословања предузећа наменске индустрије.

Такође, истраживање је допринело бољем разумевању међузависности организационог дизајна и пословних перформанси. Испитана је утицајност структурних и контекстуалних димензија организационог дизајна на квалитативне показатеље перформанси, што представља значајан допринос у теорији организационог дизајна. Нарочито је важан други део дисертације који се бави анализом значаја имплементације интегрисаног мерења пословних перформанси, чиме је осветљена дубља међузависност између организационог дизајна и перформанси.

У пракси, истраживање је пружио значајне податке који су применљиви у пословној пракси, посебно у индустрији која је важна за привредни раст Републике Србије, а која је ретко предмет научних истраживања. Резултати истраживања могу послужити као основа за доношење стратегијских одлука у предузећима наменске индустрије, наводећи руководиоце шта треба унапредити у организационом дизајну, пре свега у организационој структури и култури, како би се побољшале пословне перформансе и повећала ефикасност пословања.

Менаџери ће на основу добијених сазнања моћи да идентификују кључне аспекте организационог дизајна који утичу на перформансе, као што су значај интерне комуникације и организационе интеграције. Унапређење менаџмента односа са добављачима и купцима, као и побољшање менаџмента процесима, резултираће бољим квалитативним показатељима, као што су фер систем

награђивања, тимски рад као кључне вредности организационе културе и развој успешних програма обука које стимулишу иновације. Истраживање такође указује на важност задовољства послом стручњака различитих профила који су ангажовани на менаџерским, али и на неменаџерским позицијама и стратешког управљања људским ресурсима у циљу њиховог задржавања и развоја.

1.10. Оцена испуњености услова за одбрану докторске дисертације у складу са студијским програмом, општим актом факултета и општим актом Универзитета (до 1000 карактера):

Докторска дисертација под насловом „Утицај организационог дизајна на перформансе предузећа наменске индустрије“ кандидаткиње Ане Тодоровић Спасенић, урађена је под менторством проф. др Јелене Ерић Нилсен (Nielsen), редовног професора Економског факултета Универзитета у Крагујевцу. Комисија оцењује да докторска дисертација испуњава све дефинисане захтеве у погледу структуре, садржаја, обима, квалитета и резултата истраживања у односу на тему која је пријављена и одобрена.

Избор релевантне научне литературе и метода примерених економским наукама, одговара дефинисаном истраживачком предмету и циљевима истраживања. Садржај дисертације, структуриран у четири логично повезаних делова, примерен је предмету, циљевима и истраживачким хипотезама. Тестирањем, анализом и критичким вредновањем постављених истраживачких хипотеза, изведени су научно и практично релевантни закључци.

Услов за одбрану докторске дисертације прописан Правилником о пријави, изради и одбрани докторске дисертације Универзитета у Крагујевцу, а који се односи на публикавање најмање једног рада који је повезан са садржајем докторске дисертације у часопису категорије М21-24 или М51, је испуњен:

1. Todorović Spasenić, A., Erić Nielsen, J., Stojanović Aleksić, V. (2023). Organizational culture as a factor in the successful implementation of the TQM concept. *Ekonomika preduzeća*, 5-6, pp. 286-301. doi: 10.5937/EKOPRE2306286T (M24)

2. ЗАКЉУЧАК

На основу анализе докторске дисертације и приложене документације Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације под насловом „Утицај организационог дизајна на перформансе предузећа наменске индустрије“, кандидата Ане Тодоровић Спасенић, предлаже надлежним стручним органима да се докторска дисертација прихвати и да се одобри њена одбрана.

Чланови комисије:

Проф. др Ана Алексић Мирић, редовни професор
Економски факултет Универзитета у Београду
Ужа научна област: Пословна економија

Председник комисије

Проф. др Весна Стојановић Алексић, редовни
професор

Економски факултет Универзитета у Крагујевцу

Ужа научна област: Пословна економија

Члан комисије

Проф. др Виолета Демановић, редовни професор

Економски факултет Универзитета у Крагујевцу

Ужа научна област: Пословна економија

Члан комисије

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ
У КРАГУЈЕВЦУ

ПРИМЉЕНО 23 12 2024			
Орг. јед.	Б р о ј	Примок	Време
	3080/13-1)		